

Peygamber Efendimize İttiba ve Sünnet Bugün Minsin olarak yaşadığımız itaat hayatıyla, Kur'an ve hadislerin bildirmiş olduğu Peygamber'e itaatteki vasıfların birbiriyle ilişkisi, bu husustaki noksanlığımızı aştıkları bir şekilde gözler önüne sermektedir. Peygamber Efendimiz'in dinin bir unsuru olarak bilinip tanınması gerektiği açıktır. Her bir insan, O'na itaatin vasfını ortaya koymak hususunda ilk maddesini yerine getirmesi gereken yer yine, dinin ana kaynağı olan Kur'an kendisi olmalıdır. Peygamber Efendimiz (s.a.v.) insanlığı kendisine itaate, Kur'an ile yetleriyle davet etmiştir. O'na olan itaatimiz bu yetlerin gösterdiği istikamet üzere olmalıdır. Kur'an-ı Kerim'de Peygamber Efendimiz (s.a.v.)'e itaat, Hz. Allah'a itaat olarak zikredilmiştir. [\[1\]](#)

Kim peygambere itaat ederse, Allah'a itaat etmiş olur. Yalnız evrenlere gelince, zaten seni onların başına beklediler; göndermedik ya! [\[1\]](#) yeti bu gerçeğe göre dile getirmektedir. Kur'an-ı Mubîn'de buna örneklik maddesi teaddit yetleri mevcuttur. Biz burada, bu yetlerin tamamını uzun uzadıya zikretmek yerine, sadece yetlerde beyan edilen ana hususlara değinmekle yetineceğiz. [\[2\]](#)

De ki, ey peygamber! Eğer Allah'ı seviyorsanız bana tabi olun ki, Allah da sizi sevsin ve gnahlarınızı affetsin, zira Allah affeden ve acıyandır. [\[2\]](#)

اللهَ
وَالرَّسُولَ فَاِنْ
تَوَلَّوْا
فَاِنَّ
اللهَ لاَ
يُحِبُّ
الْكَافِرِينَ “De ki: Allah’a ve elçisine itaat edin. Eğer bundan yüz çevi-rirlerse bilsinler ki, Allah kendisinden gelen gerçekleri örtbas edenleri sevmez.”[3] وَمَنْ
يُطِعِ اللهَ
وَرَسُولَهُ
يُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ
تَجْرِى مِنْ
تَحْتِهَا
اْلاَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا
وَذَلِكَ
الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ “.Kim Allah’a ve peygamberine itaat ederse, Allah onu içinden ırmaklar akan ebedi kalacakları cennetlere koyar, işte büyük kurtuluş budur.”[4]
وَمَنْ
يُطِعِ اللهَ
وَرَسُولَهُ
فَقَدْ فَازَ
فَوْزًا
عَظِيمًا “…..kim Allah’a ve Rasûlüne itaat ederse, büyük bir zafere erişmiş olur.”[5] Allah resulüne itaatin vasıfları ise şöyle ifade edilmektedir:
وَمَآ
اَتَيكُمُ
الرَّسُولُ
فَخُذُوهُ
وَمَا
نَهَيكُمْ
عَنْهُ
فَانْتَهُوا
وَاتَّقُوا
اللهَ اِنَّ
اللهَ
شَدِيدُ
الْعِقَابِ
“peygamber size ne verirse ve ne getirirse ve ne de emre-derse onu alın ve sizi neden sakındırıp yasaklarsa ondan elinizi çekin, yolunu-zu Allah’ın kitabıyla bulmaya

çalışın, çünkü Allah’ın azabı çetindir.”[6]

يَحْلِفُونَبِاللهِلَكُمْلِيُرْضُوكُمْوَاللهُوَرَسُولُهُاَحَقُّاَنْيُرْضُوهُاِنْكَانُوامُؤْمِنِينَ“O münafıklar, sizi hoşnut etmek için iyi niyetle edip eyledikleri konusunda, yüzünüze karşı Allah’a yemin ederler. Oysa gerçekten inanmış olsalardı, herkesten önce Allah’ı ve O’nun elçisini hoşnut etmeye çalışmaları gerekirdi.”[7]

وَمَاكَانَلِمُؤْمِنٍوَلاَمُؤْمِنَةٍاِذَاقَضَىاللهُوَرَسُولُهُاَمْرًااَنْيَكُونَلَهُمُالْخِيَرَةُمِنْاَمْرِهِمْوَمَنْيَعْصِاللهَوَرَسُولَهُفَقَدْضَلَّضَلاَلاًمُبِينًا“Allah ve elçisi, bir konuda hüküm verdikten sonra, artık inanmış bir erkek ve kadının, kendi işlerinde tercih hakları yoktur. Ama böyle bir hakkı kendilerinde görerek, Allah’a ve elçisine isyan eden kimse, apaçık bir sapıklık-la sapıtmış olur.”[8]

اَلنَّبِىُّاَوْلَىبِالْمُؤْمِنِينَمِنْاَنْفُسِهِمْْ“.Peygamber mürsquo;minlere kendi canlarından her konuda tercih edilmeye ve sözü dinlenmeye daha yakın ve daha layık olandır.” [9]

O’na itaatten yüz çevirenlerin akıbeti ise şöyle zikredilmektedir:

وَمَنْيَعْصِاللهَوَرَسُولَهُ

وَيَتَعَدَّ
حُدُودَهُ
يُدْخِلْهُ
نَارًا
خَالِدًا
فِيهَا
وَلَهُ
عَذَابٌ
مُهِينٌ “Kim de Allah’a ve
elçisine isyan eder, O’nun kanunlarını çiğneyip geçerse, Allah onu
ebedi kalacağı ateşe sokar ve onun için alçaltıcı bir azap vardır.”[\[10\]](#)
 اِلاَّ
بَلاَغًا
مِنَ اللهِ
وَرِسَالاَت
هِ وَمَنْ
يَعْصِ اللهَ
وَرَسُولَهُ
فَاِنَّ لَهُ
نَارَ
جَهَنَّمَ
خَالِدِينَ
فِيهَا
اَبَدًا “Benim görevim ancak
Allah’tan geleni ve O’nun gönderdiklerini tebliğdir. Kim Allah’a ve
peygamberine karşı gelirse, onun cezası ebediyyen kalacağı cehennem ateşidir.”[\[11\]](#) -
Peygamberimiz (s.a.v.) ancak bir tebliğcidir ve O’na itaat etmeyenlerden sorumlu değildir.
لاَ
تَحْسَبَنَّ
الَّذِينَ
كَفَرُوا
مُعْجِزِينَ
فِى
اْلاَرْضِ
وَمَأْوَيهُ
مُ النَّارُ
وَلَبِئْسَ
الْمَصِيرُ
“Allah’tan gelen gerçekleri örtbas edenlerin, yeryüzünde
Allah’ı aciz bırakacaklarını sanmayın. Onların varacağı yer ateştir. Gerçekten de o,
ne çirkin bir uğraktır.”[\[12\]](#)
وَاَطِيعُوا
اللهَ
وَاَطِيعُوا
الرَّسُولَ
وَاحْذَرُوا
فَاِنْ
تَوَلَّيْتُ

05;#1618;
#1601;#1614;#1575;#1593;#1618;#1604;#1614;#1605;#1615;#1608;#1575;
#1575;#1614;#1606;#1617;#1614;#1605;#1614;#1575;
#1593;#1614;#1604;#1614;#1609;
#1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1616;#1606;#1614;#1575;
#1575;#1604;#1618;#1576;#1614;#1604;#1575;#1614;#1594;#1615;
#1575;#1604;#1618;#1605;#1615;#1576;#1616;#1610;#1606;#1615;
“Ouml;yleyse, Allah’a ve elçisine itaat edin, kötülüklere
karşı her zaman sakınarak hazırlıklı olun. Eğer yüz çevirirseniz, bilin ki bizim
elçimizin görevi kendisine emanet edilen me-sajı apaçık tebliğden ibarettir. [13]
- O’na isyan edenler ahirette yer yarılıp içine girmiş olmayı isteyeceklerdir.
#1610;#1614;#1608;#1618;#1605;#1614;#1574;#1616;#1584;#1613;
#1610;#1614;#1608;#1614;#1583;#1617;#1615;
#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;
#1603;#1614;#1601;#1614;#1585;#1615;#1608;#1575;
#1608;#1614;#1593;#1614;#1589;#1614;#1608;#1615;#1575;
#1575;#1604;#1585;#1617;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1614;
#1604;#1614;#1608;#1618;
#1578;#1615;#1587;#1614;#1608;#1617;#1614;#1609;
#1576;#1616;#1607;#1616;#1605;#1615;
#1575;#1618;#1604;#1575;#1614;#1585;#1618;#1590;#1615;
#1608;#1614;#1604;#1575;#1614;
#1610;#1614;#1603;#1618;#1578;#1615;#1605;#1615;#1608;#1606;#1614;
#1575;#1604;#1604;#1607;#1614;
#1581;#1614;#1583;#1616;#1610;#1579;#1611;#1575; “Gerçekleri
örtbas edenler ve peygambere itaatsizlik yapanlar o gün yerin dibine batırılmayı
isteyecekler, ama onlar olup biten hiçbir şeyi Allah’tan gizleyemeyeceklerdir.”
[14] - O’na itaat etmeyenler fasıklardan olup amelleri boşa çıkarılacak ve
hidayetden uzak olacaklardır. #1602;#1615;#1604;#1618; #1575;#1616;#1606;#1618;
#1603;#1614;#1575;#1606;#1614;
#1575;#1614;#1576;#1614;#1575;#1572;#1615;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1608;#1614;#1575;#1614;#1576;#1618;#1606;#1614;#1575;#1572;#1615;#16
03;#1615;#1605;#1618;
#1608;#1614;#1575;#1616;#1582;#1618;#1608;#1614;#1575;#1606;#1615;#16
03;#1615;#1605;#1618;
#1608;#1614;#1575;#1614;#1586;#1618;#1608;#1614;#1575;#1580;#1615;#16
03;#1615;#1605;#1618;
#1608;#1614;#1593;#1614;#1588;#1616;#1610;#1585;#1614;#1578;#1615;#16
03;#1615;#1605;#1618;
#1608;#1614;#1575;#1614;#1605;#1618;#1608;#1614;#1575;#1604;#1612;
#1606;#1616;
#1575;#1602;#1618;#1578;#1614;#1585;#1614;#1601;#1618;#1578;#1615;#16
05;#1615;#1608;#1607;#1614;#1575;
#1608;#1614;#1578;#1616;#1580;#1614;#1575;#1585;#1614;#1577;#1612;
#1578;#1614;#1582;#1618;#1588;#1614;#1608;#1618;#1606;#1614;
#1603;#1614;#1587;#1614;#1575;#1583;#1614;#1607;#1614;#1575;
#1608;#1614;#1605;#1614;#1587;#1614;#1575;#1603;#1616;#1606;#1615;
#1578;#1614;#1585;#1618;#1590;#1614;#1608;#1618;#1606;#1614;#1607;#16

14;#1575; #1575;#1614;#1581;#1614;#1576;#1617;#1614;
#1575;#1616;#1604;#1614;#1610;#1618;#1603;#1615;#1605;#1618;
#1605;#1616;#1606;#1614; #1575;#1604;#1604;#1607;#1616;
#1608;#1614;#1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1616;#1607;#1616;
#1608;#1614;#1580;#1616;#1607;#1614;#1575;#1583;#1613;
#1601;#1616;#1609;
#1587;#1614;#1576;#1616;#1610;#1604;#1616;#1607;#1616;
#1601;#1614;#1578;#1614;#1585;#1614;#1576;#1617;#1614;#1589;#1615;#16
08;#1575; #1581;#1614;#1578;#1617;#1614;#1609;
#1610;#1614;#1571;#1618;#1578;#1616;#1609;#1614;
#1575;#1604;#1604;#1607;#1615;
#1576;#1616;#1575;#1614;#1605;#1618;#1585;#1616;#1607;#1616;
#1608;#1614;#1575;#1604;#1604;#1607;#1615; #1604;#1575;#1614;
#1610;#1614;#1607;#1618;#1583;#1616;#1609;
#1575;#1604;#1618;#1602;#1614;#1608;#1618;#1605;#1614;
#1575;#1604;#1618;#1601;#1614;#1575;#1587;#1616;#1602;#1616;#1610;#16
06;#1614; De ki: Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, mensup olduğunuz oymak
ve kabile, kazanıp biriktirdiğiniz mallar, kötüye gitmesinden kaygılandığınız ticaret,
hoşlandığınız konutlar size göre, Allah’tan ve O’nun elçisinden ve
O’nun yolunda savaşmaktan daha sevimli ise, artık Allah buyruğunu getirinceye kadar,
yani dünya ve ahirette başınıza bir bela gelinceye kadar bekleyin. Şüphesiz ki, Allah
kendi yasalarını çiğneyenleri asla doğru yola iletmez.[\[15\]](#) - Allah ve
Resulü’nü incitenler rahmetten mahrum olup Allah onları lanetlemiştir.
#1575;#1616;#1606;#1617;#1614;
#1575;#1604;#1617;#1614;#1584;#1616;#1610;#1606;#1614;
#1610;#1615;#1572;#1618;#1584;#1615;#1608;#1606;#1614;
#1575;#1604;#1604;#1607;#1614;
#1608;#1614;#1585;#1614;#1587;#1615;#1608;#1604;#1614;#1607;#1615;
#1604;#1614;#1593;#1614;#1606;#1614;#1607;#1615;#1605;#1615;
#1575;#1604;#1604;#1607;#1615; #1601;#1616;#1609;
#1575;#1604;#1583;#1617;#1615;#1606;#1618;#1610;#1614;#1575;
#1608;#1614;#1575;#1618;#1604;#1575;#1614;#1582;#1616;#1585;#1614;#15
77;#1616; #1608;#1614;#1575;#1614;#1593;#1614;#1583;#1617;#1614;
#1604;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618;
#1593;#1614;#1584;#1614;#1575;#1576;#1611;#1575;
#1605;#1615;#1607;#1616;#1610;#1606;#1611;#1575; “Allah’ı ve
Rasûlünü incitenlere gelince, Allah onları bu dünyada ve ahirette
rahmetinden yoksun bırakacak ve onlar için alçaltıcı bir azap hazırlayacaktır.[\[16\]](#)
Âyetlerden iktibas ettiğimiz bu hususlar bize, O’na kayıtsız şartsız bir teslimiyetin
gerekliliğini ifade etmektedir. İtaat; Allah ve Resulü’nün emir ve yasaklarının,
kişinin şahsî istek ve arzularına galebe çalması demektir. Peygamber Efendimiz
(s.a.v.) bu hususa şu hadis-i şerifiyle ışık tutmaktadır: #1605;#1614;#1606;#1618;
#1571;#1591;#1614;#1575;#1593;#1614;#1606;#1616;#1610;
#1601;#1614;#1602;#1614;#1583;#1618;
#1571;#1591;#1614;#1575;#1593;#1614;
#1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1614;#1548;
#1608;#1614;#1605;#1614;#1606;#1618;
#1593;#1614;#1589;#1614;#1575;#1606;#1616;#1610;

فَقَدْ عَصَى
اللّهَ "Kim bana itaat ederse, muhakkak ki Allah'a
itaat etmiştir. Kim de bana isyan ederse muhakkak ki Allah'a isyan etmiştir.”[17]
Peygamber Efendimiz (s.a.v.)’e itaatin karşılığı, Mü’min için bu
dünyada izzet ve şeref olurken ahirette ise Cennet ve Cemâlullah olacaktır.
Resûlullah (s.a.v.) bir gün sahabesine; قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ: كُلَّ
أُمَّتِى
يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ
إَّ مَنْ أبَى
فقَالُوا:
مَنْ يَأبَى؟
قَالَ: مَنْ
أطَاعَنِى
دَخَلَ
الْجَنَّةَ،
وَمَنْ
عَصَانِى
فَقَدْ أبَى "İmtina
edenler hariç; bütün ümmetim cennete girecektir!" buyurmuşlardı. "İmtina
edenler de kim?" dediler. "Kim bana itaat ederse cennete girer, kim asi olur (itaat etmezse) o
imtina etmiş demektir!"[18] Buyurdular. Rasûlullah (s.a.v.)’e imanındaki sadakati
sebebiyle “Siddîk” lakabına mazhar olan Hz. Ebû Bekir (r.a.);
 “Rasûlullah ın yaptıklarından hiçbirini terk etmedim. Hepsini işledim.
Eğer Rasûlullah’ın sünnetini terk edersem hak ve hidayetden sapıtmamdan
korkarım.”[19] buyururken, ne yazık ki bugün bazı kimseler, O’nun emir ve
nehiyelerinin, yaşantısına aksetmiş sünnetlerinin arasında bir ayırıma gitmekte ve
O’nun sünnetlerine ittibaya mukabil hevâlarına tabi olmaktadırlar.
Hâlbuki bizler, Rasûlullah ın hiçbir sünnetini, yaşantısının hiçbir
bölümünü hayatımızdan çıkarıp atamayız. Zira O’nun
hayatının her bir cüzünde, ahlâkında, her bir amelinde ve sözünde
inanenlar için güzel örnekler mevcuttur.[20]Ahlâkından razı olunan
O’dur. Hiçbir beşer ne yaparsa yapsın O’nun fevkinde olamaz, O’nun
ahlâkından daha üstün bir ahlâk sergileyemez. Bugün bizlerin,
insanların kınamasından çekinerek bir bir uzaklaştığımız sünnetlere Sahâbe
Efendilerimizin bakış açıları ve bağlılıkları çok farklıydı. Onlar, Peygamber
Efendimiz’in bir sünnetini terk etmek şöyle dursun, terk edenleri kınamış,
azarlamış hatta onlarla selamı kesmişlerdir. Efendimiz’in her bir sünnetini
“din” olarak algılamış ve Allah’ın bir emri gibi telakki ederek kayıtsız şartsız
ittiba etmişlerdir. Onların, Rasûlullah (s.a.v.)’in sünnetine ittibâ
noktasındaki samimiyetleri ve ince anlayışlarına, emirlerini büyük fedakârılıklarla
yerine getirmelerine dair işte birkaçç örnek:
بَيْنَا
عُمَرُ
رَضِيَ
اللّهُ عَنْه

يَخْطُبُ
النَّاسَ
يَوْمَ
الجُمُعَةِ
إذْ دَخَلَ
عُثْمَانُ
بْنُ
عَفَّانَ
فَنَادَاهُ
عُمَرُ:
أيَّةُ
سَاعَةٍ
هذِهِ؟
فقَالَ إنِّى
شُغِلْتُ
الْيَومَ
فَلَمْ
أنْقَلِبْ
إلى أهْلِى
حَتّى
سَمِعْتُ
التَّأذِينَ
48; فَلَمْ أزِدْ
على أنْ
تَوَضَّأتُ
فقَالَ
عُمَرُ
رَضِيَ
اللّهُ عَنْه:
وَالْوُضُوء
15; أيْضاً،
وَقَدْ
عَلِمْتَ
أنَّ رَسُولَ
اللّهِ . كَانَ
يَأمُرُنَا
بِالْغُسْلِ
"Cuma günü, Ömer Ibnu'l-Hattab hutbe verirken, Osman Ibnu Affan mescide
girdi. Ömer radiyallahu anh minberden ona seslendi. "Vaktin farkında mısın, (niye cumaya
geciktin?)" Hz. Osman: "Bugün meşguliyetim vardı. Eve gelir gelmez ezanı işittim. Abdest
almanın dışında bir oyalanmam da olmadı!" açıklamasında bulundu. Hz. Ömer
radiyallahu anh: "Keza abdest(le yetinmen de bir eksiklik). Biliyorsun, Resûlullah
(aleyhissalâtu vesselâm) bize yıkanmayı da emretmişti."[\[21\]](#) "Nefsim kudret
elinde olan Allah'a yemin olsun ki, şeytan sana bir yolda rastlamış olsa, mutlaka yolunu
değiştirirdi."[\[22\]](#) şeklindeki Peygamberî tebşire mazhar olan Hazreti Ömer, insanların
terk etmekte hiçbir beis görmediği bir sünneti terkinden dolayı
“Zi’nûreyn” lakaplı Hazreti Osman Efendimiz’i insanların
içinde ikaz ediyor. نَهَى

رسولُ
اللّهِعَنِ
الخَذْفِ،
وقالَ: إنَّهُ
َ يَقْتُلُ
الصَّيْدَ،
وََ يَنْكَأُ
الْعَدُوَّ.
وَإنَّهُ
يَفْقَأُ
الْعَيْنَ
ويَكْسِرُ
السِّنَّ Abdullah İbnu Muğaffel
(radiyallâhu anh) anlatıyor: "Resulullah (aleyhissalâtu vesselâm) parmakla
çakıl atmayı yasakladı ve: "O, avı ödürmez, düşmanı paralamaz; ancak
göz patlatır, diş kırar!"[\[23\]](#) Buyurdu. Bu rivayet üzerine, Saîd b. Cübeyr ile
aralarında akrabalık bulunan bir adam yerden bir şey aldı ve (atarak); “"Bu mu? Bu ne olur
ki?"” dedi. Bunun üzerine Saîd b. Cübeyr (r.a.); “"Allah Allah! Ben
sana Rasûlullah (s.a.v.)’den hadis rivayet ediyorum; sen ise onu hafife alıyorsun!
Seninle ebediyen konuşmayacağım!"” dedi.[\[24\]](#)
اصطَنَعَ
رسولُ اللّهِ .
خَاتَماً
مِنْ ذَهَبٍ
فَصَنَعَ
النَّاسُ
خَوَاتِمَ
الذَّهَبِ،
ثُمَّ إنَّهُ
جَلَسَ عَلى
المِنْبَرِ
فَنَزَعَهُ
وَقالَ
واللّهِ: َ
ألْبَسُهُ
أبَداً
فَنَبَذَ
النَّاسُ
خَواتِيَمُهُ
مْ İbnu Ömer (radiyallâhu anhümâ) anlatıyor:
"Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) kendisine altından bir yüzük
yaptırdı. Bunun üzerine halk da altın yüzükler yaptırdı. Bilâhare
aleyhissalâtu vesselâm minbere çıkıp oturdu, yüzüğü
çıkardı ve: "Vallâhi bunu ebediyen takmıyacağım!" dedi. Halk da
yüzüklerini çıkayıp attılar."[\[25\]](#) Abdullah bin Revâha (r.a.) bir gün
mescide gelirken (daha Benî Ganm semtinde iken) mescitte hutbe okumakta olan Allah
Rasûlün’nün; “"Oturun!"” dediğini duydu. Hemen olduğu yere
oturdu. Efendimiz hutbesini bitirinceye kadar orada durdu. Rasûlullah durumu

